

Hilsen fra Rønneberg

Tungtvannssabotørenes fluktrute i 1943

Overnattet på seter i Torsdalen

Da sabotørene hadde sprengt fabrikken på Vemork, ventet en 50 mils lang flukt på ski mot Sverige for Gunnarside-gruppa, under ledelse av Joachim Rønneberg (1919-2018).

Av Åse Kari Gravråk

Den 11. mars kom de inn i Gausdal via Røssjøen i Nord-Aurdal. Da hadde de vært på flukt siden 27. februar. De fortsatte mot Benna i Nedre Svatsum. Ved elva Jøra måtte de gå et stykke oppover langs elva pga. åpne råk, men i Tuvollssvingen mellom Olstad og Benna kom de seg over elva og krysset riksveg 255. Dette var på formiddagen den 12. mars. Der skjedde

det som ikke skulle skje, de ble sett i det de krysset veien. Men de hadde hullet med seg, vedkommende som så dem fortalte aldri dette til noen andre enn sin kone. Først etter krigen forsto de hvem han hadde sett, dato og tidspunkt stemte med sabotørenes dagbok.

De fortsatte videre opp Bennlienge, til Øverbøle og Abortjern. Inne i fjellet hvilte de ut, før de om kvelden gikk inn i området ved Skei. Skei var et risikoområde som lå i fluktruta, her lå det tyske tropper som drev skitrening og mange av dem var dyktige skiløpere. De gikk da nordvest for Skeikampen, utenom fareområde, via Fyksen seter, så til Gammeldalen og Holen seter som ligger innerst i Torsdalen nordøst for Skeikampen. Der tok de seg inn og hvilte noen timer natt til 13. mars, før de fortsatte fluktruta østover.

Joachim Rønneberg fortalte at på gamle seterhus var det lett å ta ut vindusruter og komme seg inn. Kittet var som regel borte. Man kunne knapt se at det hadde vært ubudne gjester der. På setrene måtte de plukke vekk musemøkk fra maten. Hytter var det verre å komme seg inn i, men bedre mat var ofte lagra der, skal han ha fortalt til Gunhild Holen (1925-2005).

I ettertid fikk Gunhild Holen et signert kart over fluktruta til tungtvannssabotørene med hilsen fra Rønneberg. Det henger i eldhuset på setra.

Kilde: *Gausdalsminner 16, Gausdal Historielag 2015.*